

Μαθητές: Γαλάνης Ηλίας, Γιαννόπουλος
Ανδρέας, Μαναριώτη Μαρία - Βαρβάρα,
Παλιουρά Αικατερίνη

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: κα. Πούλου
Παρασκευή

**Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου
Πατρών**

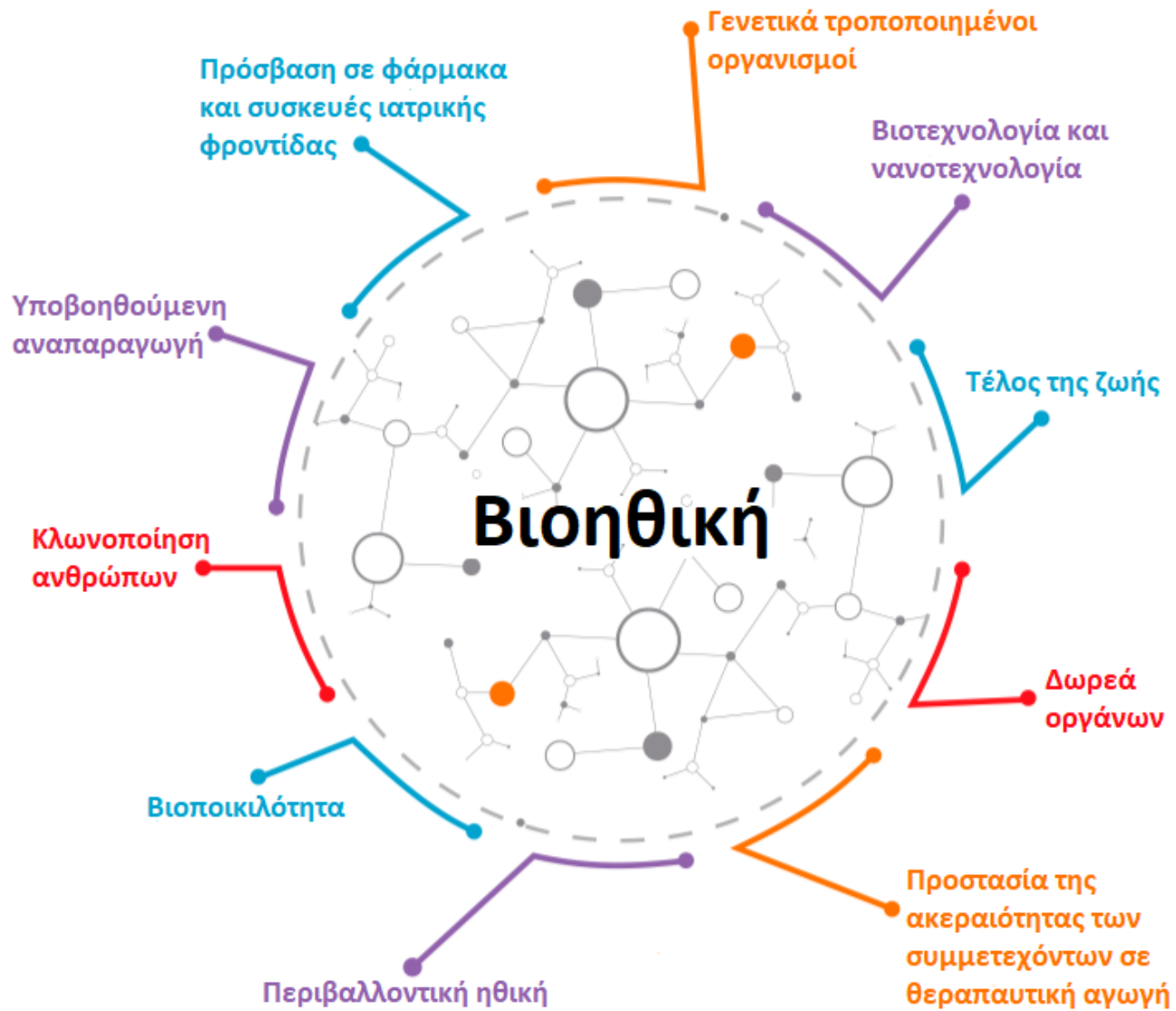
ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Αποφάσεις για το
τέλος της ζωής

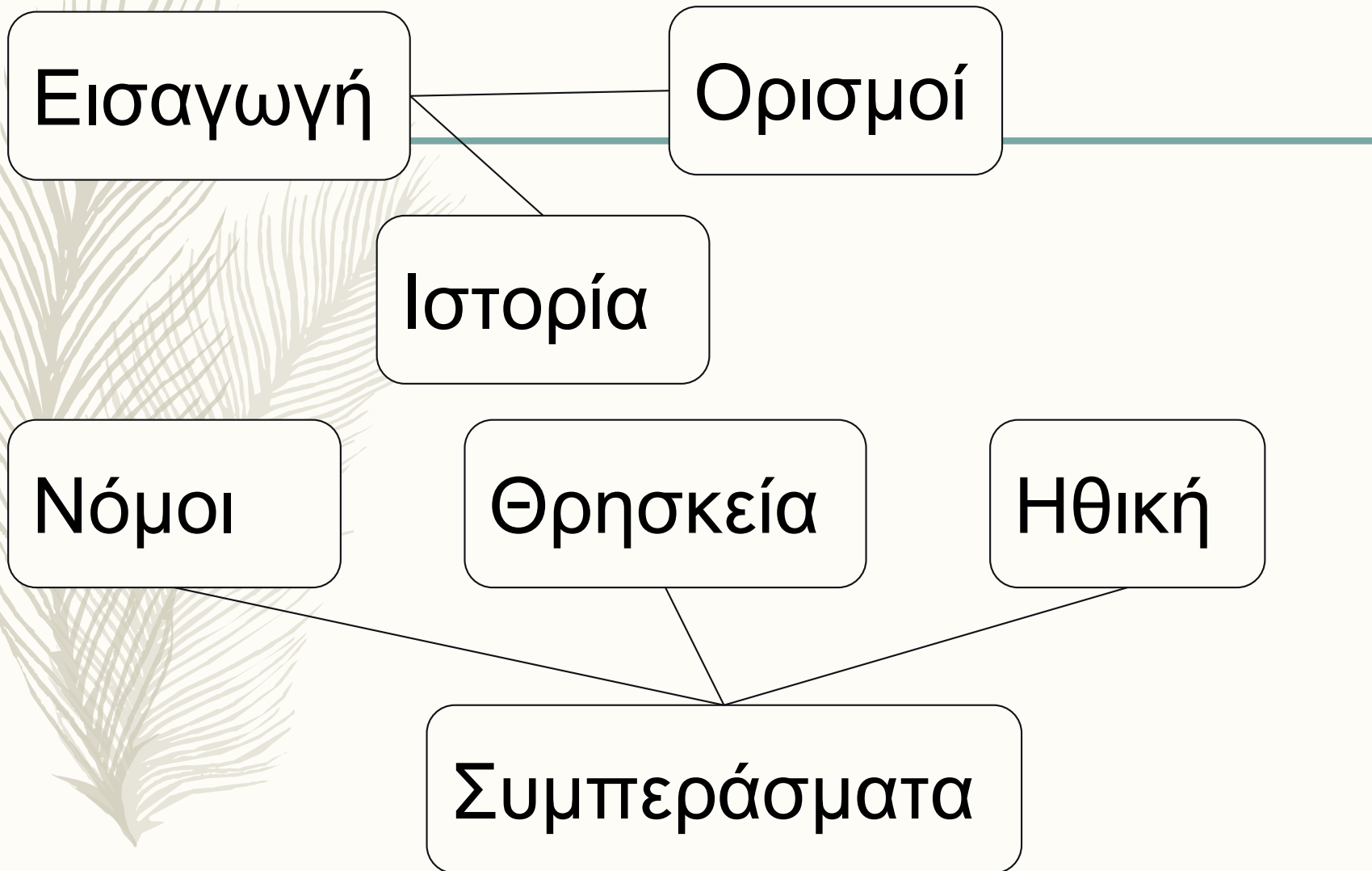
Βιοηθική

Διεπιστημονικός και
πολυεπιστημονικός κλάδος
μελέτης ηθικών
προβλημάτων που
προκύπτουν από την
ανθρώπινη παρέμβαση στην
ανθρώπινη ζωή.

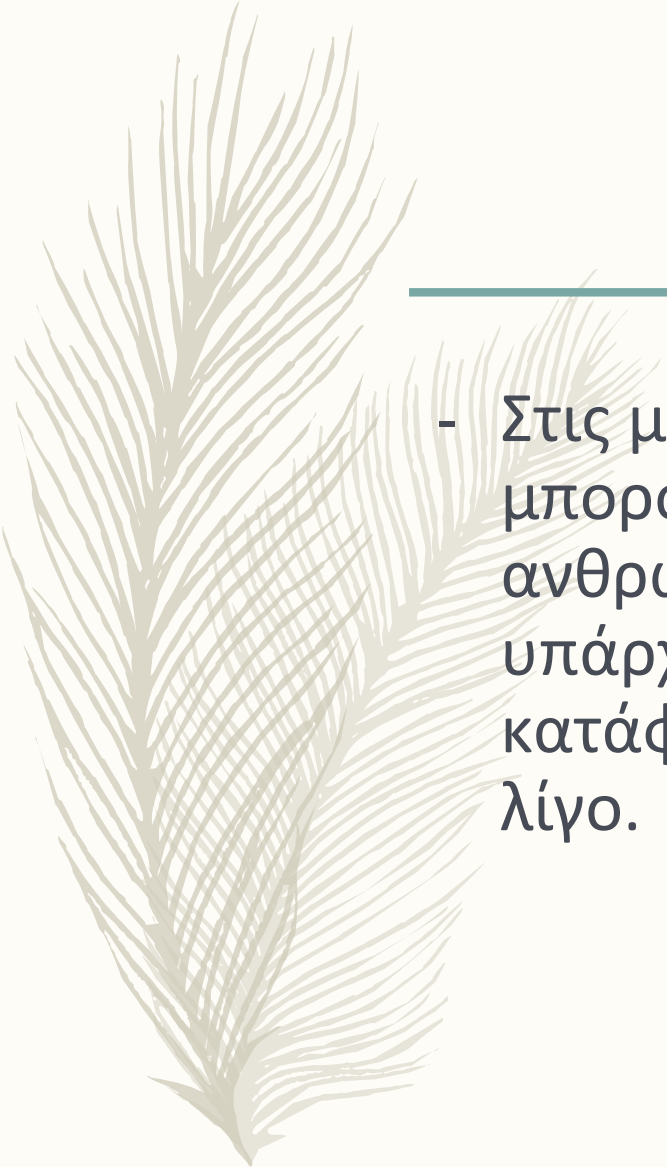
Άξονες

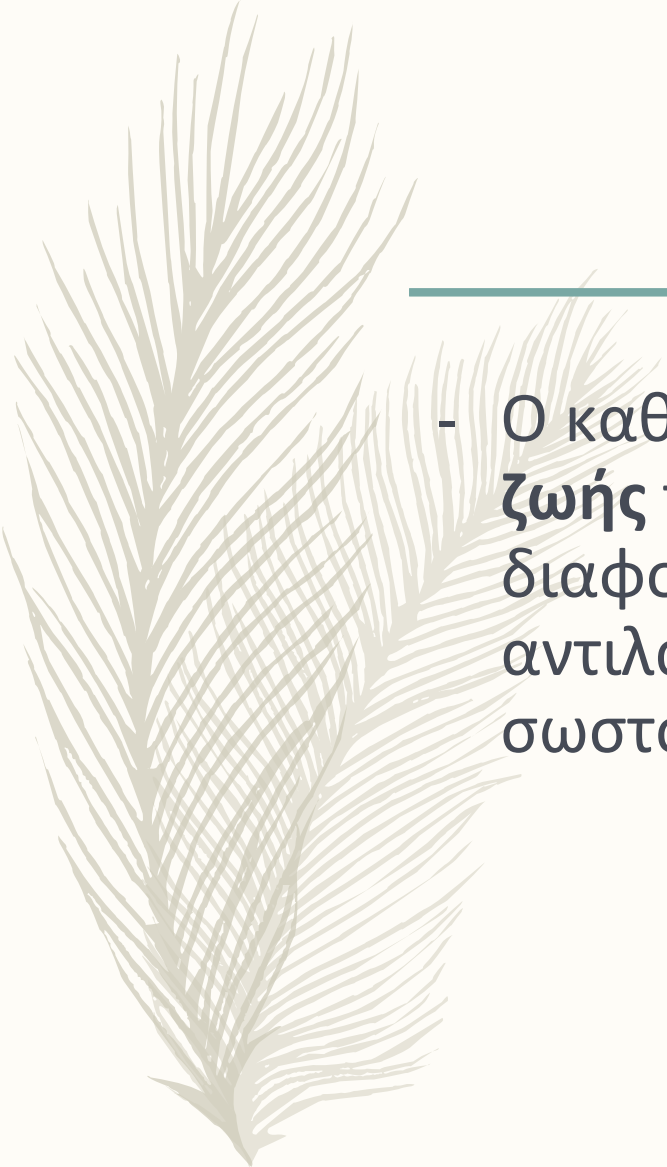

Εισαγωγή

- Τα τελευταία χρόνια, ένα συγκεκριμένο ερώτημα έχει αναπτυχθεί. Είναι η επιμήκυνση της ζωής σωστή ή λάθος;
-

-
-
- Στις μέρες μας, οι ιατρικές επιστήμες μπορούν να **επιμηκύνουν την ζωή** των ανθρώπων σε τόσο μεγάλο βαθμό που υπάρχουν περιστατικά ασθενών που κατάφεραν να ξεγελάσουν τον θάνατο για λίγο.

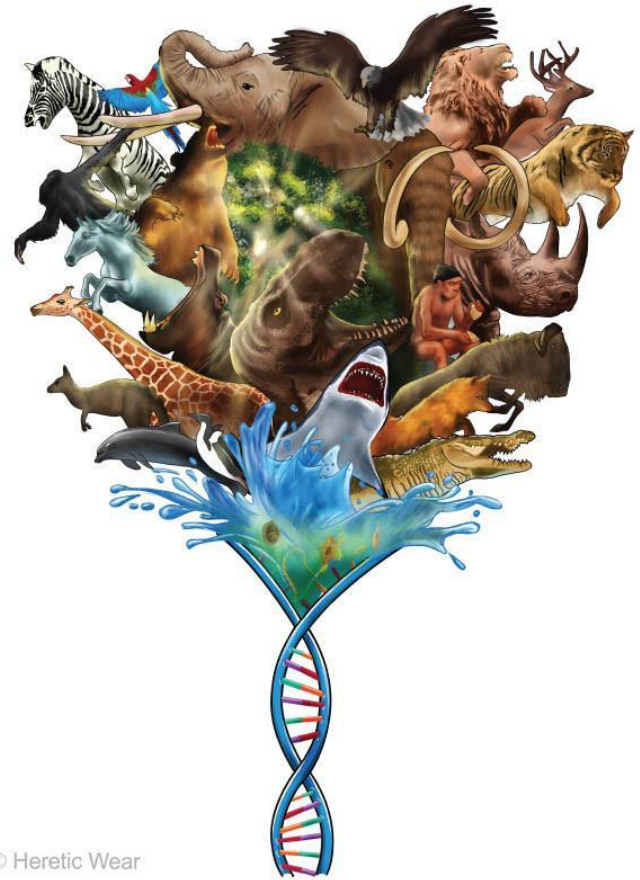
-
-
- Ο καθένας, όμως, ορίζει την **ποιότητα της ζωής** του και την **αξιοπρέπειά** του με διαφορετικό τρόπο οπότε και αντιλαμβάνεται διαφορετικά τι είναι ηθικά σωστό και τι λάθος.

Τι είναι η ζωή;

Προϋποθέσεις ζωντανού οργανισμού:

- Μεταβολισμός
- Αναπαραγωγή

Άνθρωπος: Αν η καρδιά λειτουργεί → προϋποθέσεις τηρούνται → ζωντανός οργανισμός.

© Heretic Wear

Τι είναι θάνατος;

- **Κλασικός ορισμός:** Διακοπή της κυκλοφορίας του αίματος
- **Εγκεφαλικός θάνατος:** Διακοπή λειτουργίας εγκεφαλικού φλοιού ΚΑΙ εγκεφαλικού στελέχους.

Ευθανασία

- Η λέξη ευθανασία προέρχεται από το ευ+θάνατος το οποίο σημαίνει καλός θάνατος. Ή μήπως όχι;
- **Ορισμός:** Ο εσκεμμένος τερματισμός της ζωής για την λύτρωση από τους πόνους ή την έλλειψη ποιότητας ζωής

Είδη ευθανασίας:

Ενεργητική ευθανασία

- **Ενεργητική:** Τερματισμός της ζωής του ασθενούς μετά από παράκλησή του στον γιατρό.
 - **Ευθεία ενεργητική ευθανασία:** ο θάνατος ως μέτρο λύτρωσης του ατόμου
 - **Έμμεση ενεργητική ευθανασία:** θάνατος ως παρενέργεια θεραπευτικής ή ανακουφιστικής αγωγής

Παθητική ευθανασία

-
- **Παθητική:** Ο γιατρός σταματάει τα μέτρα ή την τεχνική υποστήριξη που συνεχίζουν την ζωή του ασθενή.
 - Ο ασθενής να μην επιθυμεί τη συνέχιση της θεραπείας του
 - Ο ασθενής να επιθυμεί τη συνέχιση της θεραπείας αλλά ο γιατρός να τη θεωρεί μάταιη
 - **Υποβοηθούμενη αυτοκτονία:** Ο γιατρός παρέχει τα μέσα στον ασθενή για να τερματίσει την ζωή του ο ίδιος.

Ηθικές Θεωρίες:

Γιατί να είναι κάποιος ηθικός;

–Επειδή φοβάται τον Θεό;

–«Αν δεν υπάρχει Θεός, όλα επιτρέπονται» (Ντοστογιέφσκι)

–Επειδή φοβάται τον Νόμο;

–Για να έχει ήσυχη τη συνείδησή του;

–Για να μην πληγώσει τους συνανθρώπους του;

–Για να κερδίσει την συμπάθεια των άλλων;

–Για να επιτύχει την ευδαιμονία; (Αριστοτέλης)

–Για να κερδίσει τον ορθό λόγο; (Καντ)

–Για να διασφαλίσει την ψυχική υγεία, ισορροπία; (Πλάτων)

Η ευθανασία στην Ιστορία

- Αρχαιότητα:** Στην αρχαία Ελλάδα θεωρούνταν δικαίωμα. Ο Ιπποκράτης όμως την απέπεμπε.
- Μεσαίωνα:** Επίδραση του Χριστιανισμού → κατά.
- Σύγχρονα χρόνια:** Οι φρικαλεότητες του Χίτλερ στο Ολοκαύτωμα έστρεψαν την κοινή γνώμη κατά.

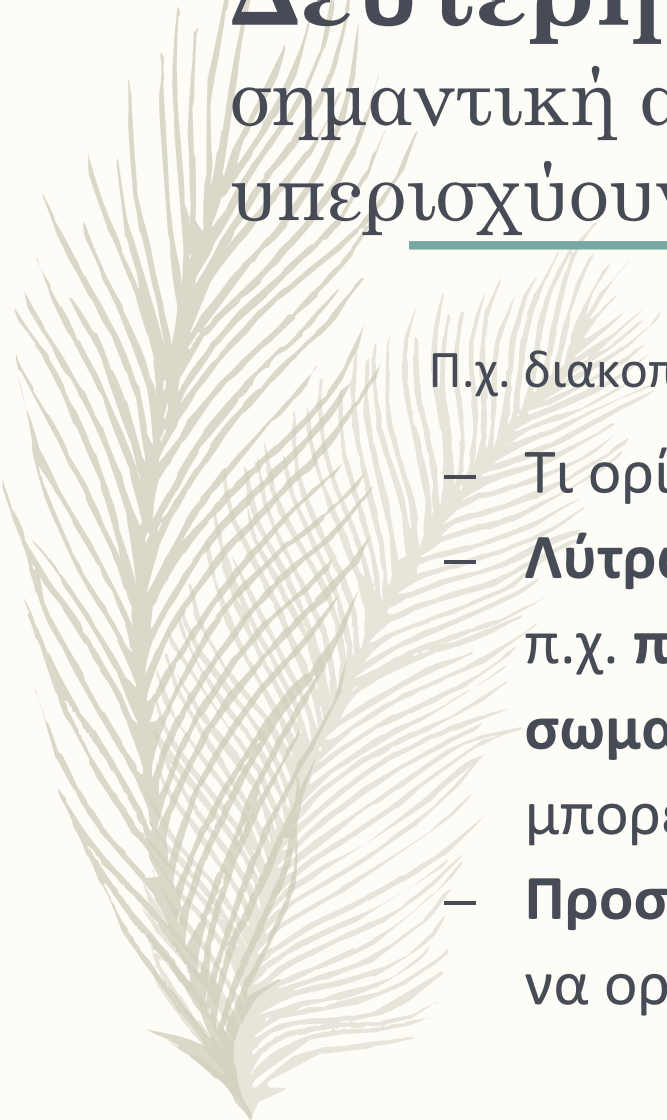
Η αξία της ανθρώπινης ζωής

- **Πρώτη θέση:** Η ανθρώπινη ζωή έχει απόλυτη αξία, επομένως πρέπει να διατηρείται με κάθε δυνατόν μέσο
 - ΚΑΝΕΝΑΣ δεν έχει δικαίωμα να αφαιρεί την ζωή του άλλου ακόμα και όταν ο άλλος στο ζητάει.
 - ΚΑΝΕΙΣ δεν έχει δικαίωμα να διακόψει την δική του ζωή ακόμη και αν δεν έχει για τον ίδιο νόημα

Caring
not
Killing

- Αυτές οι απόψεις έχουν είτε θεολογική βάση ή τονίζουν ένα πρόβλημα λογικής
- Θεολογική βάση: Η ζωή μας έχει δοθεί από τον Θεό επομένως δεν μπορούμε να την μεταχειριζόμαστε σαν απλό κτήμα μας
- Πρόβλημα λογικής: Το να ζει κάποιος αποτελεί προϋπόθεση για την αυτονομία του άρα αν κάποιος διακόψει την ζωή του, καταργεί το θεμέλιο όλων των δικαιωμάτων και αξιών του.

Δεύτερη Θέση: Η ζωή έχει πολύ σημαντική αξία αλλά μπορεί να υπορισχύν άλλες αξίες

Π.χ. διακοπή της ζωής μπορεί να θεωρηθεί λύση:

- Τι ορίζει ο καθένας ως **“αξιοπρεπή” θάνατο**
- **Λύτρωση** από μια φριχτή παρούσα κατάσταση, π.χ. **πολύ έντονους πόνους/έλλειψη σωματικής ακεραιότητας** που ο οποιοσδήποτε μπορεί να μην αντέξει
- **Προσωπική ελευθερία** του ασθενή, δικαίωμα να ορίσει τη ζωή του

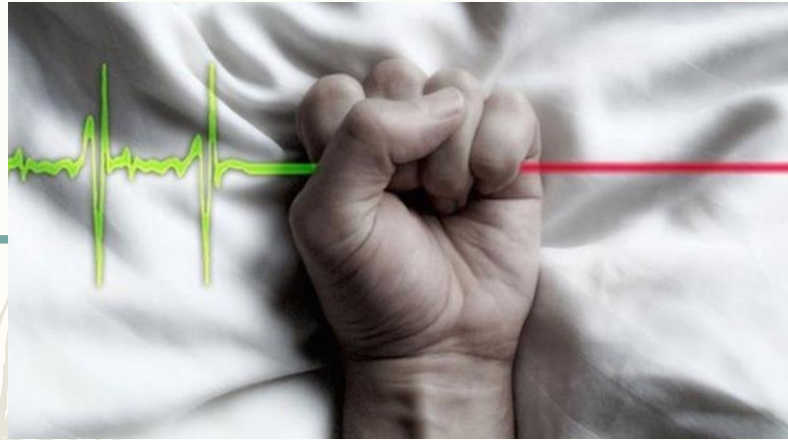
I'M TERMINALLY ILL,
WRACKED WITH PAIN, LACK
CONTROL OF MY BODY, CAN'T
HOLD DOWN FOOD, AND WANT
TO CONTROL MY OWN DEATH

THAT MAKES ME
VERY UNCOMFORTABLE

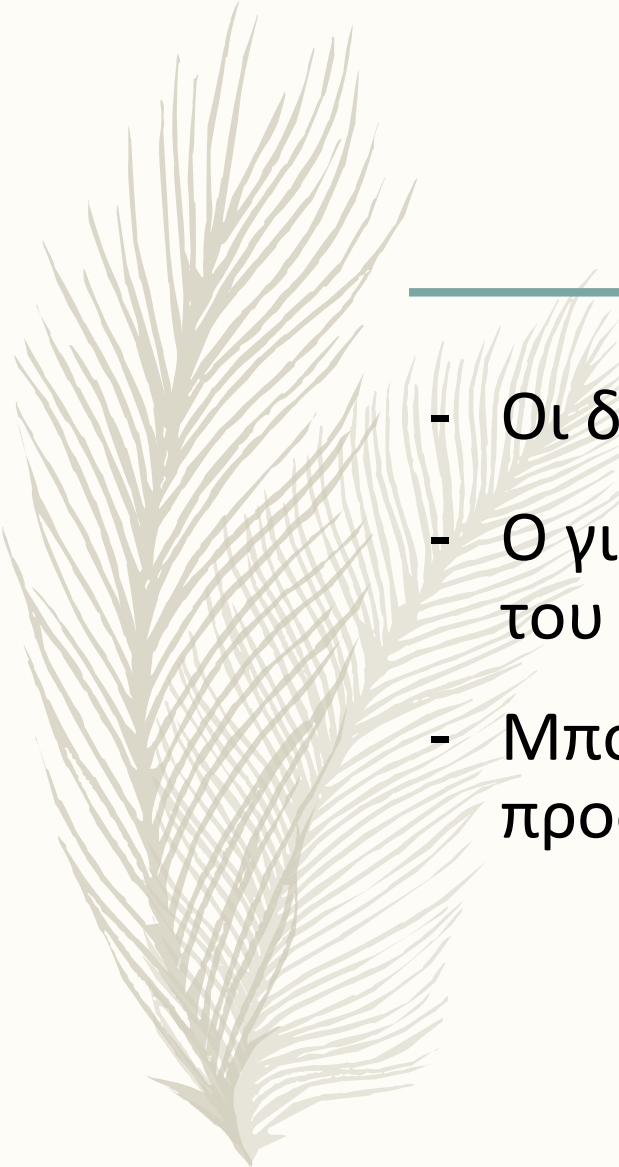

WAGSERMAN
© 2005 WASHINGTON POST
PH BY TRILBY AND GREGG

Το καθήκον του γιατρού

- **Η αρχή της ωφέλειας:** Ο γιατρός ενεργεί έτσι ώστε να ωφελεί/να μη βλάπτει τον ασθενή.
- **Η αρχή της αυτονομίας:** Ο γιατρός ακολουθεί τις αποφάσεις του ασθενή αφού τον ενημερώσει για τις συνέπειες

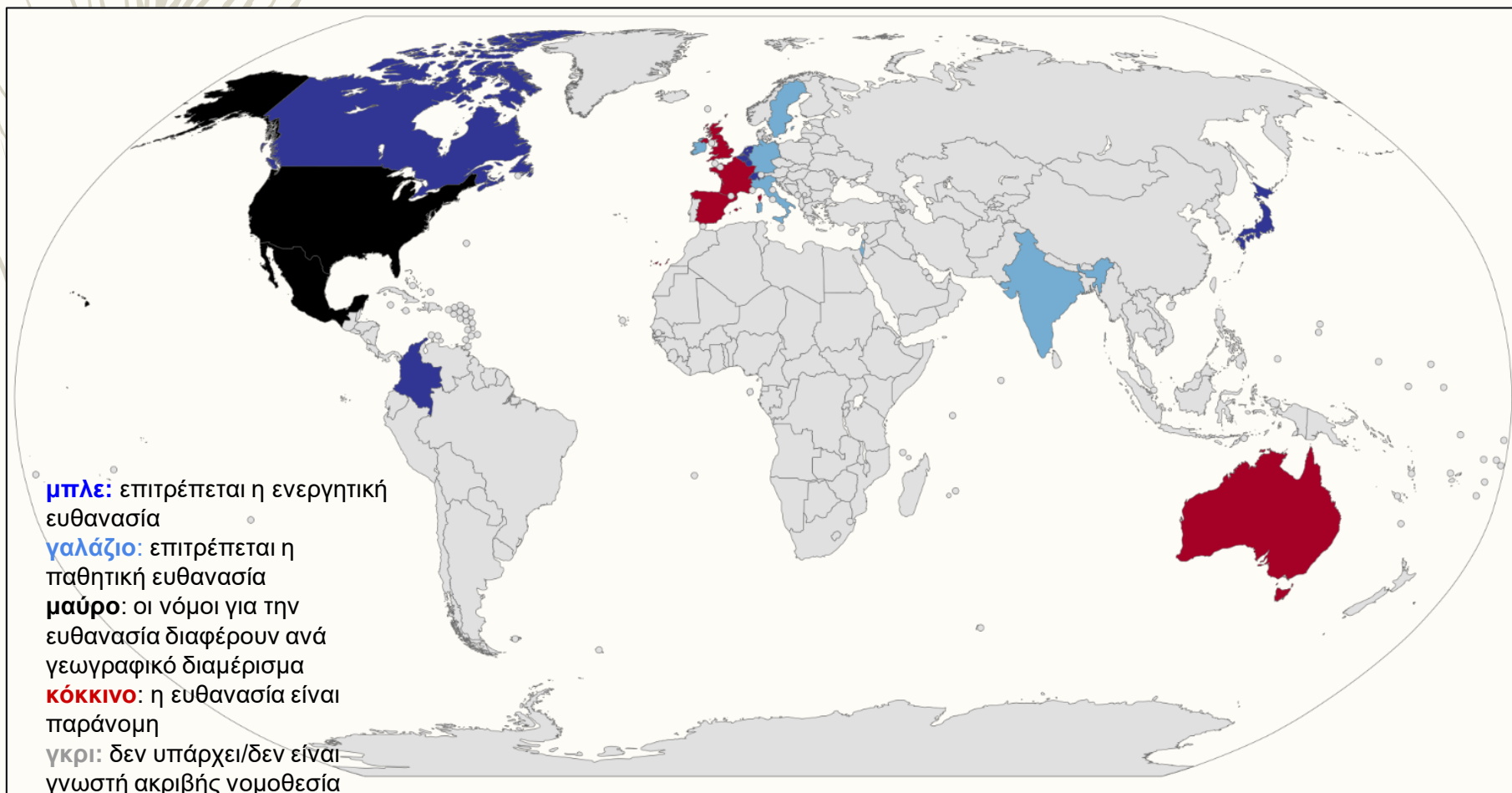
-
-
- Οι δύο αρχές έρχονται σε σύγκρουση
 - Ο γιατρός **απαγορεύεται** να λήξει τη ζωή του ασθενούς
 - Μπορεί όμως να εγκαταλείψει την προσπάθεια αν αυτή είναι μάταιη

- Διαθήκες ζωής ή προγενέστερες επιθυμίες: όσο ο άνθρωπος είναι υγιής και έχει πλήρη συνείδηση, μπορεί να καταγράψει τη βούλησή του για το τι επιθυμεί να συμβεί αν βρεθεί σε κώμα ή σε τελική κατάσταση ασθενείας

Νόμοι

Νομιμοποίηση της ευθανασίας δια το κόσμο:

Ευρώπη

μπλε: επιτρέπεται
η ενεργητική
ευθανασία

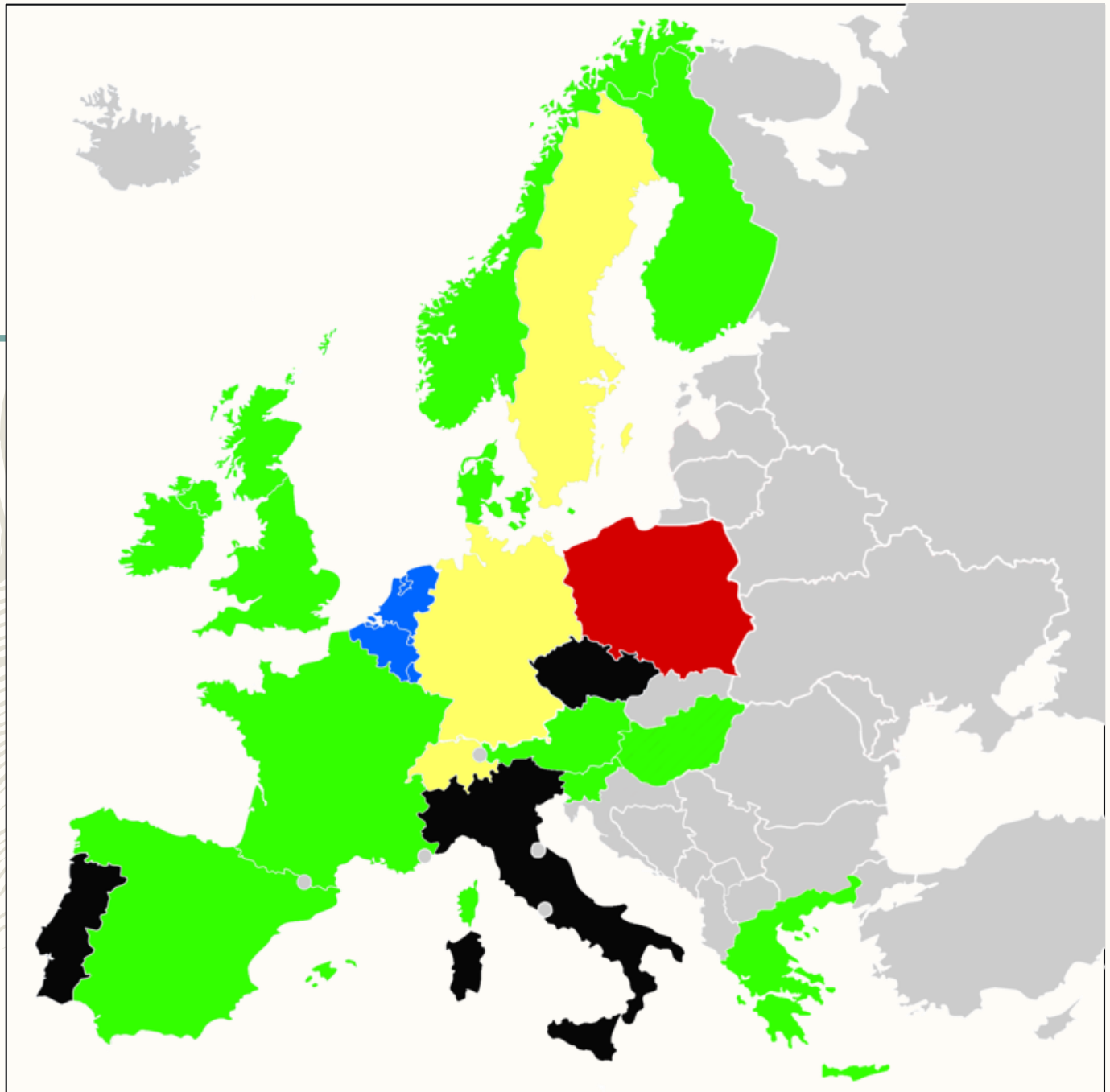
πράσινο:
επιτρέπεται η
παθητική
ευθανασία
*Η.Β.

κίτρινο:
επιτρέπεται η
υποβοηθούμενη
αυτοκτονία

κόκκινο: η
ευθανασία είναι
παράνομη

μαύρο: ασαφής
νομική τοποθέτηση

γκρι: δεν
υπάρχει/δεν είναι
γνωστή ακριβής
νομοθεσία

Ελλάδα: μη ενιαία αξιολόγηση μορφών ευθανασίας

- ❖ **Ευθεία ενεργητική ευθανασία:** Πάντοτε καταλογίζεται στον δράστη. Διακρίσεις:
 - 300 Π.Κ. (ανθρωποκτονία με συναίνεση του παθόντος),
 - 299 Π.Κ. (ανθρωποκτονία εκ προθέσεως),
 - 302 Π.Κ. (κοινή ανθρωποκτονία από αμέλεια)
- ❖ **Έμμεση ενεργητική ευθανασία:** Επιτρεπτή
- ❖ **Συμμετοχή σε αυτοκτονία:** 301 Π.Κ. → τιμωρείται να πείσεις κάποιον να αυτοκτονήσει / να παράσχει βοήθεια την ώρα της αυτοκτονίας

Παθητική ευθανασία

- **Ο ασθενής να μην επιθυμεί συνέχιση θεραπείας: 1992** → ο γιατρός δεν υποχρεούται να συνεχίσει τη θεραπεία.
- **Ο ασθενής να θέλει συνέχιση θεραπείας, ο γιατρός να τη θεωρεί μάταιη:** Αν διακόψει τη θεραπεία → ανθρωποκτονία εκ προθέσεως
- **Ο ασθενής δεν μπορεί να εκφράσει τη βούλησή του:** Ο γιατρός υποχρεούται να διατηρεί στη ζωή ένα άτομο όσο πραγματοποιούνται οι σωματικές λειτουργίες

Αρνητικές συνέπειες νομιμοποίησης ευθανασίας:

- **Suicide tourism or euthanasia tourism:** π.χ. στην Ολλανδία ταξιδεύουν άτομα για να κάνουν ευθανασία
- **Εκμετάλλευση του θεσμού** π.χ. από ασφαλιστικές εταιρίες ή κληρονόμους
- **Γενίκευση** Θα εφαρμοζόταν ευθανασία ακόμη και όχι ως η τελευταία λύση
- **Ουσιαστικά νομιμοποίηση φόνου**

Θρησκείες

Κατά

- Χριστιανοί
- Ισλαμιστές
- Εβραίοι (κυρίως)
- Βουδιστές

Υπέρ

- Εβραίοι (παθητική ευθανασία με συναίνεση)
- Shinto

Συμπεράσματα

υπάρχουν δύο
θέσεις:

Υπέρ (μόνο όσον αφορά άτομο που έχει τη συνείδησή του, για επιλογή λήξης της δικής του ζωής)

- Ελευθερία γνώμης
- Ποιότητα ζωής
- Λύτρωση από πόνους

Κατά

- **ΚΑΝΕΙΣ** δεν έχει το δικαίωμα να λήξει τη ζωή του άλλου
- **ΤΙΠΟΤΑ** δεν έχει μεγαλύτερη αξία από την ανθρώπινη ζωή
- **Εφόσον** λειτουργεί η καρδιά, το άτομο είναι ζωντανό, επομένως η ευθανασία πρόκειται για φόνο.

Βιβλιογραφία

-
-
- Θέματα Βιοηθικής, Η ζωή, η κοινωνία και η φύση μπροστά στις προκλήσεις των Βιοεπιστημών: Τσινορέμα Σ, Κίτσος Λ., Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης
 - Αλαχιώτης, Σταμάτης Ν. ΒΙΟΗΘΙΚΗ. Αναφορά στους γενετικούς και τεχνολογικούς νεωτερισμούς.
 - Αναπλιώτης, Α. (2003) Το δικαίωμα στην ευθανασία-αθανασία, Αθήνα: Zymel
 - Λεωνίδας Γαλερίδης
<https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/1506312/theFile>
 - Βιδάλης Τάκης, Μολλλάκη Βασιλική. Τι ξέρω για τη Βιοηθική
 - Γιανναράς Χ. (2008). Το ρητό και το άρρητο. Ίκαρος.
 - Μαυροφόρου-Γιαννούκα Α. (2008). Ιατρική Ευθύνη και Ηθική. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος, 2008.
 - <https://www.slideshare.net/maryamyasser372/euthanasia-ppt-55774612>

-
-
- Allaw: http://www.alllaw.com/articles/wills_and_trusts/article7.asp
 - Greek Laws: <http://www.c00.org>
 - Wikipedia: <https://el.wikipedia.org>
 - Ανακουφιστική αγωγή: <https://hellenicpalliativecare.wordpress.com/>
 - Βιοηθική και Θεολογία: <http://paraskevaslaliotis.blogspot.gr>
 - Εμμένουσα φυτική κατάσταση: <http://archive.patris.gr/articles/112212#.WqWFSuhubIU>
 - ΚΙΔ: <http://www.ish.gr/content/attachements.el/3418-2005.pdf>
 - Tech Insider
 - Πρόγραμμα Crocus»
 - Βιοηθική και Βιοθεολογία (2010) Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ
για την προσοχή σας!

